

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Aika 14.05.2024, klo 16:30 - 18:57

Paikka Kellokosken koulu, Koulutie 7

Käsitellyt asiat

- § 18 Sivistyksen lautakuntien yhteiskokouksen puheenjohtajan valinta**
- § 19 Sivistyksen lautakuntien yhteiskokouksen läsnäolo- ja puheoikeuden myöntäminen**
- § 20 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 21 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 22 Tuusulan hyvinvointikertomus 2023**
- § 23 Lapsiystävällinen kunta -työn edistymisen katsaus**
- § 24 Ilmoitus- /muut asiat**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Mira Lehtinen, puheenjohtaja
Jari Räsänen, 1. varapuheenjohtaja
Jouni Gustafsson, varajäsen
Teresa Hellgrén
Jari Hellgrén
Annika Lappalainen
Satu Rathgeber
Pekka Ruotsalainen
Lauri Untamo

Muut saapuvilla olleet

Satu Grenfors, hallintosihteeri, sihteeri
Katja Elo, kehittämispäällikkö
Merja Heikkonen, vammaisneuvoston edustaja
Sonia Lindenius, nuorisovaltuuston edustaja
Annukka Luoderanta, hyvinvointikoordinaattori
Tiina Simons, sivistysjohtaja
Hanna Vesimäki, lapsi- ja perheasiainneuvoston edustaja
Anna Yltävä, apulaispormestari
Pirjo Yltävä, ikäihmisten neuvoston edustaja

Poissa

Jukka Keränen
Ulla Palomäki
Erja Sarenius-Salmenkivi

Allekirjoitukset

Mira Lehtinen
Puheenjohtaja

Satu Grenfors
Sihteeri

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Tuusulan asianhallintajärjestelmässä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Jari Hellgrén

Lauri Untamo

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Julkaistu yleisessä tietoverkossa 22.05.2024.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

§ 18

Sivistyksen lautakuntien yhteiskokouksen puheenjohtajan valinta

TUUDno-2024-1047

Valitaan sivistyksen lautakuntien yhteiskokoukselle puheenjohtaja.

Yhteiskokoukseen osallistuvat seuraavat lautakunnat: kasvatus- ja sivistyslautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- valita sivistyksen lautakuntien yhteiskokouksen puheenjohtajaksi apulaispormestari Anna Yltävän.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

§ 19

Sivistyksen lautakuntien yhteiskokouksen läsnäolo- ja puheoikeuden myöntäminen

TUUDno-2024-1048

Sivistyksen lautakuntien yhteiskokouksessa lautakunnat myöntävät toisilleen läsnäolo- ja puheoikeuden.

Yhteiskokoukseen osallistuvat seuraavat lautakunnat: kasvatus- ja sivistyslautakunta, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden kasvatus- ja sivistyslautakunnalle sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 20

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 21

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Jari Hellgrén ja Erja Sarenius-Salmenkivi.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Jari Hellgrén ja Lauri Untamo.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

§ 22

Tuusulan hyvinvointikertomus 2023

TUUDno-2024-474

Valmistelija / lisätiedot:

Katja Elo, Annukka Luoderanta, Heidi Hagman, Laura Knuutila, Suvi Kaski
katja.elo@tuusula.fi, annukka.luoderanta@tuusula.fi, heidi.hagman@tuusula.fi, laura.knuutila@tuusula.fi, suvi.kaski@tuusula.fi
kehittämispäällikkö, Hyvinvointikoordinaattori, kehittämispäällikkö, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, kehittämispäällikkö

Liitteet

- 1 Hyvinvointikertomus 2023, hyteltk 14.5.2024
- 2 I Hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisältö, hyteltk 14.5.2024
- 3 II HYTE-kerroin Tuusula, hyteltk 14.5.2024
- 4 III Kouluterveyskysely 2023, keskeiset tulokset, hyteltk 14.5.2024
- 5 IV Lasten ja nuorten alueellinen hyvinvointisuunnitelma, kuntakortti, hyteltk 14.5.2024
- 6 V TerveSuomi 2022, keskeiset tulokset, hyteltk 14.5.2024

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden sekä kestävän kehityksen edistäminen ovat kunnan lakisääteisiä tehtäviä siltä osin kuin ne kytkeytyvät kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Kunnassa tulee seurata kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnanvaltuustolle on raportoitava vuosittain kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä. Lisäksi kunnassa on esitettävä valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä kunnan tulee tehdä yhteistyötä hyvinvointialueen, muiden julkisten toimijoiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa. Kunnan tulee osallistua vuosittaisiin neuvotteluihin hyvinvointialueen sekä muiden hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Sen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointikertomus on hyvinvointijohtamisen työkalu

Hyvinvointikertomus on kuvaus kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä. Se on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, raportoinnin ja arvioinnin työväline. Hyvinvointikertomus kokoaa yhteen eri tietolähteistä saatavaa monialaista tietoa kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista. Lisäksi kertomus kokoaa tietoa kunnan ja yhdyspintojen palveluista, toiminnoista ja toimenpiteistä, joilla kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä on tuettu. Tärkeää on tunnistaa myös ne osa-alueet, joihin tulee kiinnittää huomiota tulevaisuudessa.

Tuusulan hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2025 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa keväällä 2022. Hyvinvointisuunnitelman toteutumisesta on raportoitu vuosittain hyvinvointikertomuksessa. Laaja hyvinvointikertomus laaditaan valtuustokauden päättyessä vuonna 2025.

Tuusulan hyvinvointikertomuksen 2023 yhteenveto

Tuusulan hyvinvointikertomus 2023 on laadittu poikkihallinnollisena yhteistyönä alkukevään 2024 aikana. Kertomuksessa tarkastellaan tuusulalaisten hyvinvoinnin tilaa eri näkökulmista, tutkimusten, tilastojen ja arkihavaintojen kautta. Hyvinvointikertomuksessa myös tuodaan esiin kunnan ja yhdyspintojen palveluita ja toimintoja, joilla toimintaympäristön asettamiin hyvinvoinnin haasteisiin vastataan.

Tavoitteiden ja painopisteiden edistyminen Tuusulassa

Alueellisesti vuodelle 2023 valituissa hyvinvoinnin painopisteissä Tuusulan keskeiset toimenpiteet ja edistyminen on koottu alle.

Osallisuus

- Kunnan osallisuusmallin toimeenpanoa jatkettiin mm. osallisuusoppitunnein, osallistuvan budjetin toteutuksella, järjestöfoorumeissa ja Open Agenda -hankkeessa.
- Lapsiystävällinen kunta- alkukartoitus valmistui ja lasten kuuleminen toteutui laajasti.
- Agenda2030-opetusohjelma toteutui kaikissa kouluissa osallisuuden ja hyvinvoinnin vahvistajana.
- Tuusulan harrastamisen malli on vakiintunut.
- Lukiossa opiskelijoiden tiimitoiminta toteutui yhteistyössä 4H:n kanssa.
- Nuorten avoin toiminta nuorisotiloilla ja pelitoiminnassa vahvistui.
- Koulunuorisotyön ryhmätykset, teematunnit ja tapahtumat vahvistivat hyvinvointia.
- Ikääntyvien ruokapäivä järjestettiin yhteistyössä Gery ry:n ja ruokapalveluiden kanssa.
- Ikäihmisten kotona-asumista tukevia palveluita ja kohtaamispaikkatoimintaa kehitettiin, ja ikäihmisten olohuoneitoiminta laajenee vuoden 2024 alussa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Maahanmuuttajien osallisuutta lisättiin matalan kynnyksen suomen kielen kerhoissa. Ukrainalaisten pakolaisten osallistavassa toiminnassa tehtiin yhteistyötä Tuusulan alueen paikallisten vapaaehtoisten kanssa "Apua ukrainalaisille Tuusulassa"-verkoston kanssa.
- Tuusulan kunta ja Erätauko-säätiö aloittivat loppuvuodesta 2023 yhteistyön nuorten dialogitaitojen edistämiseksi. Tuusulan kunta toteutti aktiivisesti kansallisia dialogeja keskustelunjärjestäjänä ja ohjausryhmässä.

Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Hyvinvoinnin edistämiseen resursoitu varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa: perheohjaajia, taidepedagogeja, resurssisisionomeja, kouluvalmentajia.
- Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa lapsiperheiden kohtaamispaikkatoiminnassa on edennyt, ja tuottaa perheille perheohjauksen, fysioterapian, puheterapian, toimintaterapian, uniasioiden, neuvolan terveydenhoitajan palveluita.
- Nuorten hyvinvointivalmennus on aloitettu.
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen pilotti toteutui 7 koulussa.
- ProKoulu-toiminta on käytössä kaikissa Tuusulan kouluissa.
- Koulun perheohjaajien vetämänä on käytössä CoolKids -toimintamalli yksittäiseen oppilaaseen kohdennettuna ja vanhempainryhmätoimintana.
- Toimintamalli koulupoissaoloihin puuttumiseksi pilotoitu ja käyttöön otettu (SITKO-hanke) Tuusulassa.
- Varhaiskasvatuksessa Makuuakkoset diplomi ja kouluissa kouluruokaryhmät vahvistivat lasten osallisuutta vastuullisessa ruokailussa.

Liikunnan ja liikkumisen edistäminen

- Liikkumis- ja elintapaneuvontaa jatkettiin hyvinvointivalmennuksen muodossa. Liikkumislähetteidien osalta yhteistyö jatkuu Keusoten ja työterveyshuollon kanssa. Ryhmävalmennusta tarjotaan aikaisemmin kehitetyn mallin mukaisesti, myös uusille ryhmille kohdentaen. Ryhmiä ovat mm. Nuorten starttipaja ja kuntouttava työtoiminta.
- Ryhmähyvinvointivalmennuksen (liikkumis- ja elintapaneuvonnan) startti käynnistyi yläkouluissa syksyllä 2023.
- Kunnan ylläpitämät ulkoilu- ja liikuntapaikat keräsivät runsaasti kävijöitä ympäri Tuusulaa.
- Neuvokas perhe -malli on käytössä neuvolassa lapsiperheiden ohjaamiseksi liikkuvaan elämäntapaan.
- Arjen liikuntaa on lisätty varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Järjestöyhteistyö ja avustaminen

- Järjestöjen kanssa on tehty laajaa yhteistyötä esimerkiksi harrastustoiminnan järjestämisessä.
- Toteutimme avustusuudistuksen, jonka tavoitteena oli selkeyttää ja yksinkertaistaa avustuskokonaisuutta sekä hakijoiden että kunnan näkökulmasta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori aloitti työnsä maaliskuussa. Alkuvuodesta toteutettiin vapaaehtoistojen koulutusohjelma kunnan ja muiden toimijoiden yhteistyönä. Syksyllä järjestettiin vapaaehtoistoiminnan messut, kaksi järjestöfoorumia ja vapaaehtoisten päivän juhla.

Kunnan kasvu, uusi yhteisöllisyys ja juurtuminen Tuusulaan

Tuusulan nopea väestönkasvu, uusien asuinalueiden rakentuminen ja vanhojen alueiden muokkautuminen luovat tarpeita uudenlaiselle yhteisöllisyydelle. Yhteisöllisyys auttaa juurtumaan kotikuntaan ja lisäämään sen pitovoimaa. Paikallinen yhteisöllisyys voi kannatella, kun omat turvaverkot ovat kaukana.

Asukkaiden kiinnittymistä kuntaan edistävät muun muassa turvalliset ja viihtyisät asuinympäristöt, sujuvat liikenneyhteydet, toimivat kasvatuksen ja koulutuksen palvelut, monipuoliset mahdollisuudet vapaa-ajan viettoon, osallistumisen kanavat ja työllistymisen mahdollisuudet. Näihin Tuusulassakin panostetaan.

Kunnan kasvun ja uuden yhteisöllisyyden välillä on myös synergiaa: kasvava kunta tarjoaa erilaisia väyliä paikallisyhteisöjen kehittämiseksi, uusi yhteisöllisyys puolestaan luo pohjaa kunnan kestäväälle kasvulle.

Hyvinvointialueen kanssa tehtävän yhdyspintatyö jatkuu ja kehittyy

Yhdyspinnalla hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa pyritään varmistamaan kuntalaisille sujuvat palvelupolut sekä vaikuttamaan palveluiden saatavuuteen ja riittävyteen. Yhdyspintatyötä on jatkettava ja kehitettävä edelleen, jotta kunnassa ja alueella voidaan vastata asukkaiden tarpeisiin riittäväällä volyyymillä ja oikea-aikaisesti. Tämä vaatii hyvää yhteistyötä eri toimijoiden välillä, avointa tiedonvaihtoa sekä joustavia ja innovatiivisia lähestymistapoja.

Yhdyspintatyössä on tärkeää huomioida palveluiden eri käyttäjäryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet. Asiakaslähtöisellä ja oikein mitoitettulla, monikanavaisella palvelujärjestelmällä voidaan vastata muuttuviin tarpeisiin.

Yhteistyön aktiivinen kehittäminen hyvinvointialueen kanssa on tuottanut onnistuneita toimintamalleja. Esimerkiksi lastensuojelun matalan kynnyksen Messii-toimintamallia on jalkautettu varhaiskasvatukseen ja opetukseen, poissaoloihin puuttumisen malli on käytössä kouluissa. Lasten ja nuorten mielenterveyden portaat selkiyttävät palveluihin ohjautumisen polkua. Keusoten nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen asiakasohjaus on ollut tavattavissa Ohjaamon tiloissa viikoittain.

Kunnan palvelut luovat kuntalaisten hyvinvoinnin perustan

Kertomusvuonna Tuusulan palveluissa on panostettu eri asukasryhmien hyvän arjen tukemiseen.

Varhaiskasvatuksessa on onnistuttu vastaamaan kunnan kasvun myötä tulleeseen palvelutarpeen kysyntään, ja varhaiskasvatuksessa aloittaneet perheet ovat asiakaskyselyn mukaan erittäin tyytyväisiä. Koulun perheohjaajien vanhemmuuden tueksi pitämät Cool kids -ryhmät ovat edistäneet lasten ja nuorten hyvinvointia niin

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

yksilö- kuin perhetasolla. Kouluvalmentajien läsnäolo koulun arjessa on todettu vaikuttavaksi tavaksi edistää koulun yhteisöllistä toimintakulttuuria. Perusopetuksessa toteutettu tunne- ja vuorovaikutustaitojen pilotti tuotti vuosikellon taitojen harjoitteluun ja jatkumoa myös lukuvuodelle 2023-2024.

Liikuntatarjonta on tuonut kasvavia kävijämääriä uimahalliin, Tuusulanjärven talviliikuntaan ja eri talviuintipaikoille. Monipuolinen, kaikille avoin kulttuuritarjonta on vahvistunut toisen asteen kulttuurikasvatussuunnitelman ja Kaiku-kortin käyttöönoton myötä. Tuusulan Opiston ja kirjaston kävijämäärät ovat nousseet. Lasten ja nuorten maksuton harrastustoiminta on laajentunut ja monipuolistunut kertomusvuoden aikana.

Ikäihmisten määrän lisääntyminen on huomioitu kunnan palveluissa, ja palvelutarjontaa kohdennetaan tarpeen mukaan. Ensimmäinen ikäystävällisen asuinkonseptin mukainen yhteisöllisen asumisen kohde on valmistunut. Ikääntyneille tarjotaan monipuolista, ohjattua liikuntaa kaikissa kuntakeskuksissa, ja kulttuuripalveluissa on erityisesti ikääntyneille suunnattuja kokonaisuuksia kaikille avoimen kulttuuritarjonnan ohessa. Ikäihmisten toimintakykyä, sosiaalista kanssakäymistä ja kohtaamisia edistävät myös esimerkiksi Tuusulan opiston kurssit, olohuonetoiminta, Hyvän Tuulen Tuvat sekä eri yhdistysten järjestämä toiminta.

Kohtaaminen ja osallisuus vaikuttavat kokemukseen hyvinvoinnista

Nähdyksi ja kuulluksi tuleminen luovat vahvan perustan yksilön hyvinvoinnille. Aidot kohtaamiset ja vuorovaikutustilanteet voivat lisätä ymmärrystä, edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja vahvistaa sosiaalisia suhteita. Kokemus vaikuttamisesta oman elämänsä ja yhteisönsä asioihin tuottaa tunteen merkityksellisyydestä ja arvokkuudesta. Osallisuuden merkitys hyvinvoinnin edistämässä korostuu erityisesti aikana, kun yksilöllisyys ja eristäytyminen ovat lisääntyneet ja maailmantilanne on epävakaa.

Osallisuuteen on panostettu kunnan palveluissa kertomusvuonna paljon. Esimerkkeinä tästä ovat mm. lasten ja nuorten laaja kuuleminen osana Lapsiystävällinen kunta –alkukartoitusta, ruokakasvatusryhmät, kehittämisverkostot, osallisuusoppitunnit, kirjaston demokratiahanke, avointen dialogien järjestäminen ja maahanmuuttajapalveluiden yhteistyö järjestökentän ja maahanmuuttajien kanssa. Kunnassa myös toimivat aktiiviset nuorisovaltuusto, vammaisneuvosto, ikäihmisten neuvosto sekä lapsi- ja perheasiainneuvosto.

On tärkeää, että Tuusulassa panostetaan jatkossakin avoimen vuorovaikutuksen ja kohtaamisten mahdollistamiseen. Kunnassa tulee ylläpitää ja kehittää edelleen tiloja ja foorumeita, joissa ihmiset voivat kohdata toisensa ja osallistua yhteiseen toimintaan. Erilaiset digialustat ovat hyvä työväline, mutta hyvinvointiin tarvitaan myös kasvokkain kohtaamisia.

Kyselytulokset ja Tuusulan hyvinvointityö

Viimeisimmät Kouluterveyskyselyn ja TerveSuomi-tutkimuksen tulokset yhdistettyinä arjen havaintoihin ohjaavat kysymään, millaisia yhteyksiä lasten, nuorten ja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

aikuisväestön kokemuksilla on toisiinsa. Kouluterveyskyselyn tulokset kertovat lasten ja nuorten lisääntyneistä mielen hyvinvoinnin ja sosiaalisen ahdistuneisuuden haasteista, ja TerveSuomi -tutkimus osoittaa useilla indikaattoreilla, että työikäisen väestön hyvinvointi on heikentynyt ja kuormitus lisääntynyt. Lasten ja nuorten tukitoimien lisäksi tärkeää on tarjota myös vanhemmuuden tukea.

Lasten ja nuorten tuloksista huomiota on kiinnitettävä sähkösavukkeiden käytön ja kokeilujen yleistymiseen jo alakouluikässä. Koulukiusaamista kertoo kohtaavansa entistä useampi alakouluikäinen. Erot tyttöjen ja poikien välillä tulevat esiin 8.-9. -luokkien tuloksissa. Tyttöillä on huomattavasti enemmän yksinäisyyden kokemuksia, seksuaalisen kommentoinnin, viestittelyn ja ahdistelun kokemuksia, sosiaalista ahdistuneisuutta ja vaikeaa ahdistuneisuutta kuin pojilla. Myös tyttöjen kokema keskusteluyhteys vanhempien kanssa on heikompi kuin pojilla. Tulosten valossa yhteisöön kiinnittyminen, ryhmään kuulumisen tunne, kodin ja koulun yhteistyö ja monialainen koulujen yhteisöllisen opiskeluhuollon/hyvinvointityön ja koulunuoristyön jatkaminen on erittäin tärkeää.

Työikäisen aikuisväestön keskuudessa koettu elämänlaatu, onnellisuuden kokemus ja unen määrä ovat laskussa ja psyykkisen kuormittuneisuuden kokemus kasvussa erityisesti työikäisessä väestössä. Ikäihmisten tilanne vaikuttaa Terve Suomi -tutkimuksen tulosten perusteella kohentuneen, ja ikäihmisten kokemus omasta terveydestä ja hyvinvoinnista on parantunut. Kunnan palveluiden kehittämisessä on jatkossakin kiinnitettävä huomiota siihen, että aikuisväestön arjen hyvinvointitaitojen ja yhteisöllisyyden rakentamiseen on tarjolla mahdollisuuksia.

HYTE-indikaattori on kehittynyt Tuusulassa hyvään suuntaan ollen yli valtakunnan keskiarvon lukemassa 20,7 (ka. 18,23). TEA-viisarin tulokset ovat niin ikään yli valtakunnallisen keskiarvon, ja korkeimpia pisteitä Tuusula saa kulttuurista, liikunnasta ja hyvinvointityön johtamisesta. Tulokset kertovat systemaattisesti tehdystä hyte-työstä kunnan palveluissa ja niiden johtamisessa. Ratkaisut, joilla madalletaan mm. Kaikenikäisten kulttuuriin ja liikuntaan osallistumisen kynnyksiä, ovat keskeisiä, ja niitä tulee kehittää kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyössä.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle

- Tuusulan vuotta 2023 koskevan hyvinvointikertomuksen hyväksymistä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 23

Lapsiystävällinen kunta -työn edistymisen katsaus

TUUDno-2023-1379

Valmistelija / lisätiedot:

Katja Elo
katja.elo@tuusula.fi
kehittämispäällikkö

Alkukartoitus

Lapsiystävällinen kunta -alkukartoitus on valmistunut alkuvuoden 2024 aikana.

Indikaattorikartoituksen perusteella kuntamme vahvuuksia ovat

- Suoraan lasten ja nuorten toimintaa ohjaavissa asiakirjoissa lasten oikeudet ovat hyvin esillä.
- Agenda2030-painotuksen kautta ihmisoikeuskasvatukselle on keinoja eri ikäisten lasten ja nuorten palveluiden arjessa.
- Lasten ja nuorten osallisuudelle on hyviä rakenteita ja toimintatapoja palveluissa ja osallisuustyössä.
- Matalan kynnyksen maksuttomalle harrastustoiminnalle on selkeä ja pitkäkestoinen malli.
- Lasten, nuorten ja perheiden tukemiseen ja toimintamahdollisuuksiin on panostettu paljon.
- Tahtoa ja halua lasten oikeuksien edistämiseen on meillä kaikilla.

Indikaattorikartoituksen perusteella kehittämistä vaativia kokonaisuuksia ovat:

- Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa
- Lapsen oikeudet (etenkin yhdenvertaisuus, osallisuus, lapsen etu, oikeus elämään ja kehittymiseen) sisältyvät lasten kannalta keskeisiin, koko kuntaa ohjaaviin asiakirjoihin, ohjelmiin ja suunnitelmiin.
- Kunnan viranhaltijat, työntekijät, luottamushenkilöt ja keskeiset sidosryhmät on perehdytetty lapsen oikeuksiin. Lapsen oikeudet ovat osana kunnan perehdytysohjelmia.
- Yhdenvertaisuus
- Kunnan toiminnan suunnittelussa huomioidaan haavoittuvassa asemassa ja syrjinnän vaarassa olevien lasten ja perheiden näkökulma.
- Kunta ehkäisee syrjintää pyrkimällä vaikuttamaan kuntalaisten asenteisiin.
- Lapsia koskevaa tutkimus-, kokemus- ja viranomaistietoa eritellään kunnassa niin, että keskiarvon sijaan pystytään analysoimaan eri lapsiryhmien tilanne (esim. koulukiusaamisen osalta ulkomaalaista syntyperää olevien ja toimintarajoitteisten lasten tilanne sekä kunnan sisäiset alueelliset erot).
- Lapsen etu
- Lapsi yksilönä: Lapsen edun ensisijaisuus on otettu huomioon systemaattisesti ja kattavasti kaikissa yksittäistä lasta koskevissa hallinnollisissa päätöksissä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Lapset ryhmänä: Lapsivaikutusten arviointeja (LAVAA) toteutetaan kunnassa systemaattisesti.
- Kunta jäljittää ja seuraa poikkihallinnollisesti julkisten varojen käyttöä lapsiin sekä tekee lapsivaikutusten arviointia talousarviopäätöksistään (lapsibudjetointi eli LABU).
- Oikeus elämään ja kehittymiseen
- Kunnan lasten ja nuorten palveluissa, kuten varhaiskasvatuksessa, kouluissa, oppilaitoksissa ja vapaa-ajan palveluissa, tunnustetaan ja otetaan väkivalta lasten kanssa syste- maattisesti puheeksi sekä ohjataan väkivaltaa kokenut avun ja tuen piiriin.
- Osallisuus
- Kunnan palveluita koskeva palautteenkeruu on lapsiystävällistä, säännönmukaista ja järjestelmällistä.
- Kaupunkiympäristön suunnittelussa selvitetään ja otetaan huomioon lasten kokemuksia ja näkemyksiä. Näin toimitaan prosessin eri vaiheissa ja eri suunnittelutehtävissä, kuten maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa sekä muuten julkisia tiloja suunniteltaessa.

Lasten ja nuorten kuuleminen

Alkukartoitukseen kuuluvassa laajassa lasten ja nuorten kuulemisessa tärkeiksi kehittämiskokonaisuuksiksi nousivat seuraavat asiat:

- 1) Lasten osallisuuden kokemusten ja mahdollisuuksien vahvistaminen
- 2) Vapaa-ajanvieron ja harrastusmahdollisuuksien järjestäminen ja niistä tiedottamisen suuntaaminen tarkoituksenmukaisella tavalla
- 3) Kunnioittavan kohtaamisen mahdollistaminen kaikille lapsille: Hyvinvoinnin, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden lisääminen

Toimintasuunnitelman laatiminen

Luonnos Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelmasta valmistui maaliskuussa 2024, ja eteni toimialueiden johtoryhmien ja kunnan johtoryhmän käsittelyn kautta Unicefin 1. seurantatapaamiseen 18.3.2024. Tapaamisessa koordinaatioryhmä sai laajasti palautetta ja ohjausta tavoitteista, toimenpiteistä, mittareista ja lasten ja nuorten osallisuudesta tavoitteiden toteuttamisessa.

Toimintasuunnitelmaan tulee nostaa vähintään viisi tavoitetta, joista yhden tulee olla lasten ja nuorten itsensä valitsema. Tuusulan kunnan toimintasuunnitelmaan valitut tavoitteet ovat:

1. Lasten valitsema tavoite: Lasten ja nuorten harrastustoiminnan saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan.
2. Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa -teemakokonaisuuden tavoite: Kunnan viranhaltijat, työntekijät, luottamushenkilöt ja keskeiset sidosryhmät on perehdytetty lapsen oikeuksiin. Lapsen oikeudet ovat osana kunnan perehdytysohjelmia.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

3. Lapsen etu -teeman tavoite: Lapset ryhmänä: Lapsivaikutusten arviointeja (LAVAa) toteutetaan kunnassa systemaattisesti.
4. Vapaavalintainen tavoite valittiin osallisuus -teemasta: Kaupunkiympäristön suunnittelussa selvitetään ja otetaan huomioon lasten kokemuksia ja näkemyksiä. Näin toimitaan prosessin eri vaiheissa ja eri suunnittelutehtävissä, kuten maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa sekä muuten julkisia tiloja suunniteltaessa.
5. Toinen vapaavalintainen tavoite valittiin yhdenvertaisuuden teemasta: Lapsia koskevaa tutkimus-, kokemus- ja viranomaistietoa eritellään kunnassa niin, että keskiarvon sijaan pystytään analysoimaan eri lapsiryhmien tilanne (esim. koulukiusaamisen osalta ulkomaalaista syntyperää olevien ja toimintarajoitteisten lasten tilanne sekä kunnan sisäiset alueelliset erot).

Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmän vetämä toimintasuunnitelman viimeistely on käynnissä huhti-kesäkuussa 2024, ja toimintasuunnitelma tuodaan kunnan toimielinten hyväksymiskäsittelyyn elo-syyskuussa 2024.

Lapsiystävällinen kunta -työlle on avattu verkkosivut, joilla viestimme ajankohtaisista lasten ja nuorten ja lapsiystävällinen kunta -työn asioista: https://www.tuusula.fi/index.tpl?sivu_id=10560

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- käydä asiasta keskustelun ja merkitä Lapsiystävällinen kunta -työn tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 24

Ilmoitus- /muut asiat

1. Kokouksen alussa infot

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue, Hyvinvointialueen palvelujenverkostosuunnitelma,
Taneli Kalliokoski, KeuSoten tila- ja tukipalvelujohtaja

Kellokosken koulun esittely, tilojen yhteiskäyttö, rehtori Jyrki Aronen

Liikkumishaaste, vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

2. Tiedoksi nähtävillä oleva kaava

Hyökkälän Väinöläntien asemakaavan muutos, kaavanumero 3669 Osallistumis- ja
arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos on nähtävillä 6.5. - 6.6.2024
välisenä aikana Tuusulan kunnan verkkosivuilla kaavatyön hankekortilla osoitteessa
www.tuusula.fi/kaavatvireilla sekä TuusInfon asiakaspalvelun tiloissa Hyrylän
kirjastolla (Autoasemankatu 2)

Sivistyksen lautakuntien yhteiskokous/Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen
lautakunnan kokous päättyi klo 18.57 tämän asian käsittelyn jälkeen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§18, §19, §20, §21, §22, §23, §24

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.